

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/36/2023
Identifikačné číslo spisu: 6118277234
Dátum vydania rozhodnutia: 24.07.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6118277234.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobkyne Tatra banka, a.s., so sídlom Hodžovo námestie 3, 811 06 Bratislava, IČO: 00 686 930, zastúpenej RASLEGAL, s. r. o., so sídlom Mostová 2, 811 02 Bratislava, IČO: 36 855 561, proti žalovanej 1/ LUGAN s.r.o., naposledy so sídlom Budovateľská 59, 080 01 Prešov, IČO: 36 757 233, zaniknutej výmazom z obchodného registra dňa 13. júla 2019, proti žalovanému 2/ X. B., narodenému XX. R. XXXX, bytom L. M. XX, XXX XX Z., zastúpenému advokátom JUDr. Vladimírom Volčkom, PhD., so sídlom Mlynská 27, 040 01 Košice a proti žalovanému 3/ Z. T., nar. X. R. XXXX, bytom P. X, XXX XX P., zastúpenému RIEDL advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Slovenská 46, 080 01 Prešov, IČO: 54 359 490, o zaplatenie 8 018,28 eura s príslušenstvom, o dovolaní žalovaného 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 6Cob/24/2022-315 z 27. októbra 2022, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie o d m i e t a.
- II. Žalobkyňa má proti žalovanému 3/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) výrokom I. rozsudku č. k. 22Cb/155/2018-227 z 24. novembra 2021 uložil žalovaným 2/ a 3/ povinnosť zaplatiť žalobkyni istinu 8 018,28 eura, úrok z omeškania 9% ročne zo sumy 8 018,28 eura od 1. februára 2016 do zaplatenia a paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40 eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť plniť druhého z nich, a to všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. rozsudku priznal žalobkyni proti žalovaným 2/ a 3/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom žalovaným 2/ a 3/ uložil povinnosť zaplatiť náhradu trov konania spoločne a nerozdielne.

2. O odvolaní žalovaných 2/ a 3/ proti rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 6Cob/24/2022-315 z 27. októbra 2022 tak, že výrokom I. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a výrokom II. žalovaným 2/ a 3/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni trovy odvolacieho konania v rozsahu 100%.

3. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že tento vec prejednal podľa § 378 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania, pričom zistil, že súd prvej inštancie vykonal vo veci v dostatočnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého správne zistil skutkový stav potrebný pre rozhodnutie a vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade s § 191 ods. 1 CSP. Na správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania a keďže odvolací súd nemal pochybnosť o správnosti skutkových zistení a právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie a nezistil žiadne vady, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo porušenie práva na spravodlivý proces vo vzťahu k žalovaným 2/ a 3/, konštatoval, že nezistil dôvod k tomu, aby zo strany odvolacieho súdu došlo k zopakovaniu alebo doplneniu dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie. Vychádzal preto zo skutkových zistení súdu prvej inštancie, ktorý bol vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozsudku koherentný, pričom odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie má podklad v zistení skutkového stavu, je konzistentné, presvedčivé a premisy zvolené v rozsudku, ako aj jeho závery sú racionálne a aj spravodlivé.

4. Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že dňa 27. februára 2014 žalobkyňa ako veriteľka uzavrela so žalovanou 1/ ako dlžníčkou a žalovanými 2/ a 3/ ako ručiteľmi v zmysle § 497 až § 507 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Obch. zák.“) Zmluvu o kontokorentnom úvere č. MU-8002023570 (ďalej aj „zmluva o úvere“ alebo „zmluva“) a Dohodu o ručení, uzavretú v zmysle § 303 a nasl. Obch. zák. Žalovanej 1/ bol poskytnutý kontokorentný úver vo výške 100 000 eur za účelom financovania prevádzkových potrieb. V súlade s bodmi 3.4 a 3.5 zmluvy žalobkyňa dňa 20. novembra 2015 zaslala žalovanej 1/ oznámenie o ukončení obnovy dňa konečnej splatnosti s tým, že konečná splatnosť úveru nastala dňa 31. januára 2016. Podľa výpisu z bankovej knihy (aktuálny stav úveru) zo 16. apríla 2018 bola pohľadávka žalobkyne voči žalovaným vyčíslená k okamihu vyhotovenia výpisu z bankovej knihy vo výške 8 018,28 eura, pričom žalovaní ku dňu dátumu konečnej splatnosti úveru dlh žalobkyňi nezaplatili.

5. Po právnej stránke odvolací súd poukázal na ustanovenia § 1 ods. 1 a ods. 2, § 261 ods. 1, ods. 6 písm. d/ a ods. 7 Obch. zák. a ďalej § 497, § 303, § 306 ods. 1, § 307 ods. 1, § 311 a § 324 ods. 1 Obch. zák.

6. Odvolací súd konštatoval, že v odvolacom konaní nezistil žiadne dôvody na iné posúdenie skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie, než ktoré vychádzajú z obsahu súdneho spisu a dávajú dostatočný podklad pre výrok jeho rozsudku. Rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, založený na správnej aplikácii a interpretácii právnych noriem, pričom ani obsah odvolaní žalovaných 2/ a 3/ nebol spôsobilý spochybniť správnosť záverov rozsudku súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích dôvodov v nich uvedených.

7. K odvolacej námietke žalovaného 2/, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil jeho právne postavenie, keď mu nepriznal ochranu v zmysle noriem spotrebiteľského práva, odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie správne zistil, že žalovaný 2/ nemá postavenie spotrebiteľa v zmysle predpisov chrániacich spotrebiteľa, keďže žalovaný 2/ neuzavrel so žalobkyňou žiadnu zmluvu, ktorú by bolo možné vyhodnotiť ako zmluvu spotrebiteľskú. Žalovaný 2/ a žalovaný 3/ sa Dohodou o ručení, ktorú uzavreli so žalobkyňou v zmysle § 303 a nasl. Obch. zák., zaviazali, že pokiaľ dlžníčka (žalovaná 1/) nezaplatí zabezpečenú pohľadávku riadne a včas, zaplatí ju veriteľke (žalobkyňi) za dlžníčku ručiteľ (žalovaný 2/ a žalovaný 3/). Dohoda o ručení nie je zmluvou, ktorou by veriteľka ako dodávateľka konala v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, pričom by poskytovala ručiteľovi ako koncovému užívateľovi tovar alebo službu. Nebol preto dôvod posúdiť Dohodu o ručení ako spotrebiteľskú zmluvu. Nie každý právny vzťah, do ktorého vstúpi fyzická osoba - nepodnikateľ, je vzťahom spotrebiteľským, preto skutočnosť, že v Dohode o ručení bol žalovaný 2/ identifikovaný rodným číslom a ostatnými údajmi viažucimi sa na fyzickú osobu, nerobí z Dohody o ručení spotrebiteľskú zmluvu. Zároveň sa ručenie týkalo obchodno-právneho záväzku, keďže žalovaná 1/ ako podnikateľka vstúpila do úverového vzťahu s bankou (žalobkyňou), predmetom ktorého bolo financovanie prevádzkových potrieb žalovanej 1/ (išlo o úver na podnikateľské účely) a žalovaní 2/ a 3/ uzavreli Dohodu o ručení z titulu výkonu funkcie konateľov žalovanej 1/. V zmysle § 261 ods. 1 Obch. zák. ide o vzťah dvoch podnikateľov pri ich podnikateľskej činnosti a keďže zmluva o úvere je absolútnym obchodom, tento vzťah sa spravuje Obchodným zákonníkom [§ 261 ods. 6 písm. d) Obch. zák.].

8. K námietke premlčania uplatnenej žalovanými 2/ a 3/, ktorú títo vzniesli v nadväznosti na doplnenie

listinných dôkazov preukazujúcich dôvodnosť žalobkyňou uplatneného nároku, a to výpisu z účtu úverovej dlžníčky - spoločnosti LUGAN s.r.o. (žalovanej 1/), pričom doplnenie listinných dôkazov označili za zmenu žaloby v zmysle § 140 ods. 2 CSP, odvolací súd uviedol, že s touto námietkou sa nemožno stotožniť, pretože žalobkyňou predložený výpis z účtu nepredstavoval kvantitatívnu zmenu žaloby a ani doplnenie rozhodujúcich a podstatných skutočností, ktoré by neboli tvrdené v žalobe. Súd prvej inštancie tento listinný dôkaz správne vyhodnotil ako prostriedok procesnej obrany, ktorý bol predložený zo strany žalobkyne v nadväznosti na tvrdenia žalovaných. Nemožno hovoriť o zmene žaloby, keďže predložením výpisu z účtu žalovanej 1/ a vykonaním dokazovania jeho obsahom nedošlo k podstatnej zmene a ani k doplneniu rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe tak, ako to vyplýva z ustanovenia § 140 ods. 2 CSP.

9. K námietke žalovaného 2/ ohľadne porušenia práva na kontradiktórne konanie a rovnosť zbraní tým, že súd prvej inštancie mu nezaslal odpor žalovanej 1/ a žalovaného 3/, odvolací súd uviedol, že tieto dva princípy sa uplatňujú v sporových konaniach medzi sporovými stranami, ktoré stoja na opačných stranách. Rovnosť zbraní možno definovať ako možnosť reagovať na protiargumenty protistrany. Z označenia princípu kontradiktórnosti možno vyvodiť, že základom je slovo contra, čiže proti, čo jednoznačne determinuje, že tento princíp sa uplatní medzi subjektami s protichodnými záujmami na výsledku sporu (žalobkyňa contra žalovaný). Žalovaný 2/ namietal nedoručenie odporu žalovaných 1/ a 3/, ktorí však vystupujú na totožnej sporovej strane ako žalovaný 2/ s rovnakým záujmom na výsledku sporu a tvoria samostatné procesné spoločenstvo. Argumentácia žalovaných 1/ a 3/ v odpore nijakým spôsobom nereagovala na tvrdenia žalovaného 2/, neoponovala im a vo vzťahu k jeho obrane preto nemala žiadnu procesnú relevanciu. Možno súhlasiť so žalovaným 2/, že odpor žalovaných 1/ a 3/ mu mal byť doručený, zároveň však je potrebné uviesť, že nedoručenie tohto odporu žalovanému 2/ ho nijako neznevýhodnilo, resp. nespôsobilu mu žiadnu ujmu voči žalobkyni, čo predstavuje predpoklad porušenia práva na spravodlivé súdne konanie. S poukazom na uvedené odvolací súd považoval námietku žalovaného 2/ za nedôvodnú.

10. Námietku nevykonania výsluchu žalovaného 3/ Z. T. odvolací súd nepovažoval za odňatie možnosti konať pred súdom. Poukázal na to, že pod odňatím možnosti konať pred súdom vo všeobecnosti treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré účastníkom súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. O naplnenie takéhoto dôvodu by išlo vtedy, ak by boli zistené hrubé vady v postupe prvoinštančného súdu, ktoré by strane sporu spôsobili odňatie reálnej a efektívnej možnosti konať pred súdom. Odvolací súd (rovnako ako súd prvej inštancie) nepovažoval za potrebné vykonať výsluch žalovaného 3/, nakoľko podstatné pre vyriešenie veci bolo právne posúdenie veci, čo súd prvej inštancie dostatočne správne vyhodnotil aj bez výsluchu žalovaného 3/. Navyiac, ani výsluch žalovaného 3/ ohľadom údajnej dohody medzi žalovaným 2/ a žalovaným 3/ o zániku záväzku, by nemohol ovplyvniť správne zistený skutkový a právny stav veci, pretože ak by aj existovala nejaká dohoda medzi žalovaným 2/ a žalovaným 3/, táto by vo vzťahu k žalobkyni nebola účinná a záväzná.

11. Za týchto okolností súd prvej inštancie postupoval správne, pokiaľ žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalovaných 2/ a 3/ zaviazal zaplatiť žalobkyni sumu 8 018,28 eura spolu s úrokom z omeškania priznaným v správnej výške, vrátane paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40 eur v zmysle § 1 ods. 2 a § 2 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 21/2013 Z. z. Keďže správny je aj výrok napadnutého rozsudku o trovách konania, odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a zásady úspechu v konaní s tým, že výšku trov ustáli súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, a to v uznesení, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

12. Zo spisu vyplýva, že proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie tak žalovaný 2/, ako aj žalovaný 3/. Uznesením č. k. 22Cb/155/2018-366 z 20. apríla 2023 súd prvej inštancie zastavil konanie o dovolaní žalovaného 2/ z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku za podané dovolanie a ďalším výrokom žalobkyni proti žalovanému 2/ nepriznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Keďže procesné spoločenstvo na strane žalovaných má charakter samostatného spoločenstva (§ 76 CSP), predmetom dovolacieho prieskumu zostalo len dovolanie žalovaného 3/.

13. Pokiaľ ide o žalovanú 1/, zo spisu vyplýva, že obchodná spoločnosť LUGAN s.r.o. zanikla výmazom z obchodného registra bez právneho nástupcu, čím stratila procesnú subjektivitu (§ 61 CSP). Z tohto

dôvodu súd prvej inštancie uznesením č. k. 22Cb/155/2018-158 z 15. augusta 2019 konanie proti žalovanej 1/ zastavil.

14. Z obsahu dovolania žalovaného 3/ (ďalej aj „dovolateľ“) vyplýva, že tento prípustnosť dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietajúc, že sa mu ako strane sporu nesprávnym procesným postupom súdu znemožnilo uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolačný súd“ alebo „NS SR“) dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil.

15. Porušenie práva na spravodlivý proces videl dovolateľ v tom, že z rozsudku odvolacieho súdu nie je možné určiť skutočný predmet konania, v dôsledku čoho on ako žalovaná strana sporu sa nemohol riadne, resp. adekvátne voči žalobe brániť (uplatniť prostriedky procesnej obrany) a odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je nedostatočné. Pozornosť upriamil na to, že konkrétne v tomto konaní nastala situácia, že súd neposúdil zjavný úkon žalobkyne ako zmenu žaloby, avšak zároveň rozhodol na podklade tohto úkonu, čo je vzájomne sa vylučujúci stav. Poukázal na to, že už v podanom odpore proti platobnému rozkazu (č. I. spisu 87) namietal absenciu informácie v žalobe o spôsobe výpočtu dlžnej sumy, pretože žalobkyňa nepredložila platobnú históriu, z ktorej by bolo zrejmé, aká suma bola splatená a akým spôsobom sa započítavalo na istinu a na úroky. Žalobkyňa preto podaním z 24. februára 2020 (č. I. spisu 168 a nasl.) doplnila žalobu o výpočet dlžnej sumy. Predmetné podanie je podľa názoru dovolateľa potrebné považovať za zmenu žaloby v zmysle ustanovenia § 140 ods. 2 CSP. Dovolateľ poukázal na to, že súd prvej inštancie žalobe na základe takto doplnených skutkových tvrdení vyhovel, pričom podanie žalobkyne považoval len za reakciu na procesnú obranu uplatnenú žalovanými 2/ a 3/. Podľa názoru dovolateľa žalobkyňa len samotnou žalobou (bez doplňujúceho podania) neunesla dôkazné bremeno a súd prvej inštancie mal z tohto dôvodu žalobu zamietnuť. Ak súd prvej inštancie poňal toto rozsiahle (27-stranové) podanie žalobkyne do svojho rozhodnutia ako preukázanie dôvodnosti uplatneného nároku, mal uznesením pripustiť zmenu žaloby, čo sa však nestalo. Medzi dňom nasledujúcim po konečnej splatnosti úveru 31. januára 2016 a podstatným doplnením dôvodov žaloby dňa 24. februára 2020 uplynuli viac ako 4 roky, preto bola vznesená námietka premlčania práva, keďže uplynula všeobecná 4-ročná premlčacia doba podľa Obchodného zákonníka. Odvolaciemu súdu dovolateľ tiež vytýkal, že mu vo svojom rozhodnutí nedal odpoveď na zásadné otázky položené v odvolaní, z ktorého dôvodu rozhodnutie považoval za arbitrárne a tendenčné.

16. K odvolaniu žalovaného 3/ zaslala žalobkyňa vyjadrenie, v ktorom uviedla, že argumentácia žalovaného 3/ v dovolaní je v celom rozsahu len zopakovaním jeho skorších prednesov a podaní, uplatnených v konaniach na súdoch oboch inštancií. Dovolateľ v dovolaní neuvádza žiadne nové námietky, ktoré by boli spôsobilé relevantne spochybníť uplatnený nárok a správnosť rozhodnutí súdov nižšej inštancie, ale opätovne (už po tretíkrát) prezentuje rovnaké námietky, s ktorými sa už skôr vysporiadali súdy oboch inštancií, ktorých rozsudky považuje za správne a presvedčivé. Dovolateľ tak navyše robí zavádzajúcim spôsobom a uvádzaním zjavných nepravd, čo je možné overiť si nahliadnutím do príslušného spisu. Skutočnosť, že dovolateľ sa nestotožňuje s názormi súdov oboch inštancií a ich rozsudky nepovažuje za správne, presvedčivé a spravodlivé, sama o sebe nepostačuje na prijatie záveru o nesprávnosti či nezákonnosti rozsudkov súdov oboch inštancií, čo potvrdzuje aj stabilná rozhodovacia prax Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ÚS SR“), z ktorej vyplýva názor, že právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom strany (viď napr. II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

17. Argumentácia dovolateľa je založená na jedinej okolnosti, a to, že súdy nižšej inštancie sa nesprávne vysporiadali s jeho námietkou premlčania, nadväzujúcou na jeho tvrdenie o údajnej zmene žaloby, ktorú predniesol v nadväznosti na doplnenie listinných dôkazov preukazujúcich dôvodnosť uplatneného nároku. Konkrétne sa jednalo o výpis z účtu úverovej dlžníčky - spoločnosti LUGAN s. r. o. (pôvodne žalovaná 1/), za ktorú sa zaručil.

18. Doplnenie listinného dôkazu dovolateľ špekulatívne označuje za akúsi zmenu žaloby a aby dodal tomuto svojmu tvrdeniu väčšiu váhu, zároveň zavádzajúco prezentuje tvrdenie, že k údajnej zmene žaloby sa malo pristúpiť akýmsi 27-stranovým podaním, čo nie je bežné upresnenie skutkových tvrdení.

19. Presvedčenie dovolateľa je zjavne nepravdivé, pretože zo súdneho spisu je zrejmé, že podanie z 24. februára 2020 nemalo žiadnych 27 strán, ale len 2 normostrany, na ktorých je uvedené, že na podporu skorších tvrdení žalobkyne a v nadväznosti na obranu žalovaných predložila žalobkyňa ďalší listinný dôkaz - výpis z účtu úverovej dlžníčky a zároveň poukázala na podstatné časti tohto listinného dôkazu,

ktoré preukazujú jej tvrdenia. Samotný výpis z účtu má síce 25 strán, avšak tento v žiadnom prípade nepredstavuje podanie obsahujúce nové skutkové tvrdenia, pretože ide výlučne o listinný dôkaz preukazujúci skutkové tvrdenia uvedené v skorších podaniach. Naviac, charakter každého podania sa v zmysle základných procesných zásad hodnotí podľa obsahu, a nie podľa rozsahu, resp. počtu strán. Rozsah výpisu bol priamo úmerný počtu transakcií vykonaných žalovanou dlžníčkou, spolu išlo o 661 debetných a 54 kreditných transakcií. Pokiaľ dovolateľ označuje listinný dôkaz za akési 27-stranové podanie obsahujúce nové skutkové tvrdenia, tak buď nie je dostatočne zorientovaný v spise a dovolacie námietky zakladá výlučne na svojich domnienkach alebo dovolací súd úmyselne zavádza nepravdivými tvrdeniami. S námietkou, ktorú žalovaný 3/ neustále opakuje na súdoch všetkých inštancií, sa správne vysporiadal už súd prvej inštancie, ktorý zdôraznil, že výpis z účtu nepredstavoval kvantitatívnu zmenu žaloby a ani doplnenie rozhodujúcich a podstatných skutočností, ktoré by neboli tvrdené v žalobe. Následne tento záver potvrdil aj odvolací súd, ktorý sa s ním plne stotožnil s poukazom na § 387 ods. 2 CSP. Na základe uvedeného žalobkyňa navrhla dovolanie žalovaného 3/ zamietnuť ako nedôvodné, keďže k žiadnemu porušeniu procesných práv žalovaného 3/ v súdnom konaní nedošlo. Zároveň si uplatnila náhradu trov dovolacieho konania.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), vec preskúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného 3/ je potrebné odmietnuť podľa § 420 písm. c) CSP.

21. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

22. Podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

23. Podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

24. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP argumentujúc tým, že z rozsudku odvolacieho súdu nie je možné určiť skutočný predmet konania, pretože odvolací súd (ako aj súd prvej inštancie) podanie žalobkyne z 24. februára 2020 nesprávne neposúdil ako zmenu žaloby (§ 140 ods. 2 CSP) a v nadväznosti na to neprihliadol na námietku premĺčania práva, keď žalobkyňou predložený listinný dôkaz - výpis z účtu úverovej dlžníčky považoval len za prostriedok procesnej obrany predložený žalobkyňou v nadväznosti na tvrdenia žalovaných. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu považoval tiež za nedostatočné, arbitrárne a tendenčné.

25. Relevantnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci strane sporu, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká zo zákonného, ale aj z ústavno-právneho rámca, a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie Ústavou Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“) zaručených procesných práv, spojených so súdnou ochranou práva.

26. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom, pričom integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nároku a obranou proti takému uplatneniu.

27. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Teda,

intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu musí dosahovať mieru, resp. intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, hodnotením dôkazov a ani právo na to, aby strana sporu bola pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04, IV. ÚS 22/04).

28. Zo spisu vyplýva, že sporné podanie žalobkyne z 24. februára 2020 s prílohami (č. I. spisu 168 a nasl.) žalobkyňa doručila ešte v konaní pred súdom prvej inštancie. Z úpravy pre spisovú kanceláriu na č. I. spisu 205 ďalej vyplýva, že predmetné podanie dal súd prvej inštancie doručiť žalovaným 2/ a 3/ spolu s predvolaním na pojednávanie, určené na deň 20. septembra 2021. Na č. I. spisu 207 sa nachádza výzva súdu prvej inštancie z 5. augusta 2021 (adresovaná žalovaným 2/ a 3/), aby sa v lehote 10 dní k predmetnému podaniu vyjadrili. Výzva bola žalovaným 2/ a 3/ doručovaná prostredníctvom ich právnych zástupcov, pričom vyjadrenie zaslal len žalovaný 2/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu, advokáta JUDr. Vladimíra Volčka, a to spolu so žiadosťou o odročenie termínu pojednávania (č. I. spisu 218 a nasl.). Žalovaný 3/ sa k výzve nevyjadril. Súd prvej inštancie pojednávanie nariadené na deň 20. septembra 2021 odročil na termín 25. októbra 2021 (č. I. spisu 221). Na pojednávaní konanom dňa 25. októbra 2021 (viď zápisnica založená v spise na č. I. 222 a nasl.) sa žalovaný 3/ nezúčastnil, avšak zúčastnil sa ho jeho právny zástupca (advokát JUDr. Ladislav Riedl), ktorý o. i. vzniesol námietku premlčania žalobou uplatneného nároku. Argumentoval (podobne ako v podanom dovolaní) tým, že žalobkyňa svojím podaním zmenila žalobu, pričom k zmene žaloby došlo po uplynutí 4-ročnej premlčacej doby, v dôsledku čoho je celý žalovaný nárok premlčaný. Pojednávanie dňa 25. októbra 2021 bolo odročené za účelom vyhlásenia rozsudku na deň 24. novembra 2021, kedy súd prvej inštancie vyhlásil rozsudok, ktorým žalovaných 2/ a 3/ zaviazal na plnenie v prospech žalobkyne.

29. V odôvodnení rozsudku z 24. novembra 2021 súd prvej inštancie o. i. uviedol, že sa nestotožnil s námietkou premlčania a argumentáciou o zmene žaloby. Podľa jeho názoru žalobkyňou predložený výpis z úverového účtu podaním z 24. februára 2020 nepredstavoval kvantitatívnu zmenu žaloby, pretože žalobkyňa stále žiadala uhradiť sumu uvedenú v žalobe a ani nezmenila alebo nedoplnila rozhodujúce a podstatné skutočnosti, ktoré by neboli tvrdené už v žalobe. Predložený výpis z účtu predstavoval len prostriedok procesnej obrany žalobkyne v reakcii na procesný útok žalovaných 2/ a 3/. Rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý bol žalovanému 3/ doručený prostredníctvom jeho právneho zástupcu, napadli odvolaním žalovaný 2/ a žalovaný 3/. Argumentácia žalovaného 3/ v odvolaní sa v podstate nelíši od tej, ktorú uplatnil aj v neskoršom dovolaní, t. j. namieta nesprávne právne posúdenie námietky premlčania v súvislosti s tým, že podanie žalobkyne z 24. februára 2020 malo byť správne posúdené ako zmena žaloby. Osobitne dovolateľ zdôraznil, že podanie malo 27 strán, čo podľa jeho názoru nie je bežné upresnenie skutkových tvrdení.

30. Z rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že tento v rámci svojho odôvodnenia podrobne uviedol odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý sa v odseku 46 zaoberal námietkou premlčania práva žalobkyne vo väzbe na podanie z 24. februára 2020, ktoré žalovaní považovali za zmenu žaloby podľa § 140 ods. 2 CSP, pričom konštatoval, že súd prvej inštancie zrozumiteľne odôvodnil, prečo sa nestotožnil s námietkou premlčania práva a argumentáciou o zmene žaloby. K uvedenej odvolacej námietke (ktorá je aj kľúčovou dovolacou námietkou) sa odvolací súd vyjadril v odseku 43 odôvodnenia svojho rozsudku, kde vysvetlil, že s námietkou odvolateľov sa nemožno stotožniť, pretože žalobkyňou predložený výpis z účtu úverovej dlžníčky - spoločnosti LUGAN, s.r.o. (žalovanej 1/) nepredstavoval kvantitatívnu zmenu žaloby a ani doplnenie rozhodujúcich a podstatných skutočností, ktoré by neboli tvrdené už v žalobe. Podanie žalobkyne z 24. februára 2020 s výpisom z účtu dlžníčky v jeho prílohe (č. I. spisu 169 - 183) odvolací súd nepovažoval za zmenu žaloby v zmysle § 140 ods. 2 CSP, ale len za prostriedok procesnej obrany (návrh na vykonanie dôkazu) predložený žalobkyňou v nadväznosti na námietky (procesný útok) žalovaných. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na úpravu § 154 CSP, podľa ktorej je prostriedky procesného útoku a procesnej obrany prípustné uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí, pričom v posudzovanom prípade bolo takéto uznesenie vyhlásené na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 25. októbra 2021. Ak odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatoval, že podanie žalobkyne z 24. februára 2020 nepredstavovalo zmenu žaloby v zmysle ustanovenia § 140 ods. 2 CSP (zmenou žaloby je podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe), tak nebol dôvod na postup podľa § 142 alebo 143 CSP, t. j. na rozhodnutie o pripustení alebo nepripustení zmeny žaloby a ani na iné právne posúdenie námietky

premlčania vznesenej žalovanými 2/ a 3/.

31. Pokiaľ dovolateľ vo väzbe na ním uplatnený dovolací dôvod odvolaciemu súdu vytýkal nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku, ktoré podľa jeho názoru nedáva odpovede na zásadné otázky položené odvolaním, ide o nedôvodnú námietku. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v odseku 43 je síce pomerne stručné, ale rovnako stručné bolo aj odôvodnenie odvolania žalovaného 3/, ktorý bez bližšieho vysvetlenia namietal len to, že pre posúdenie konania žalobkyne ako zmeny žaloby nie je právne významné, či sa mení uplatnený nárok, ale to, či podstatným spôsobom rozšírila skutkové tvrdenia uvedené už v žalobe a najmä, či súd rozhodol na základe takto uplatnených dôkazov, čo podľa jeho názoru súd prvej inštancie v tejto veci preukázateľne urobil. Žalovaný 3/ ako odvolateľ poukázal tiež na to, že súd žalobe vyhovel na základe doplnených skutkových tvrdení žalobkyne v rozsahu 27 strán, čo podľa jeho názoru nie je bežné upresnenie skutkových tvrdení. K uvedenému dovolací súd uvádza, že sa jedná o veľmi všeobecné tvrdenia žalovaného 3/, ktorý ani príkladmo neoznačil konkrétne skutkové tvrdenia, ktoré neboli obsahom pôvodnej žaloby a žalobkyňa ich doplnila až svojím neskorším podaním z 24. februára 2020. Nie je tiež pravda, že podanie žalobkyne malo 27 strán. Vlastné podanie (č. I. spisu 169) má len 2 strany a zvyšok predstavujú prílohy: poverenie právneho zástupcu žalobkyne pre M. T. a výpis z účtu žalovanej 1/, ktorý súdy oboch inšancií považovali za listinný dôkaz.

32. Dovolací súd poukazuje na to, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z dokazovania vykonaného na súde prvej inštancie, pričom sa stotožnil s vyhodnotením dôkazov súdom prvej inštancie (§ 185 ods. 1, § 191 ods. 1 CSP). Posúdením ďalších odvolacích námietok sa odvolací súd zaoberal v odôvodnení rozsudku v odsekoch 42, 44 a 45. Len pre úplnosť dovolací súd upriamuje pozornosť na to, že v dovolacom konaní nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení súdov nižšej inštancie z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdov nižšej inštancie) v dovolacom konaní je dokazovanie vylúčené (okrem preukazovania včasnosti a prípustnosti dovolania podľa § 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. V posudzovanom prípade odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom rozhodnutí vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie a v odôvodnení svojho rozhodnutia sa zaoberal relevantnými odvolacími námietkami žalovaného 3/. Dovolací súd preto nesúhlasí s tvrdením dovolateľa, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je nedostatočné, arbitrárne a tendenčné.

33. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k názoru, že procesný postup odvolacieho súdu, ale aj súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu ich rozhodnutí, prebiehal v zmysle právnej úpravy CSP. Žalovaný 3/ mal možnosť zúčastniť sa na úkonoch súdu prvej inštancie a proti jeho rozhodnutiu podať odvolanie, čo aj urobil. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP, pričom sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými zisteniami a právnym posúdením veci zo strany súdu prvej inštancie. Odvolací súd tiež postupoval v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP, ktoré odvolaciemu súdu umožňuje použiť tzv. skrátené odôvodnenie rozhodnutia v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie. V takom prípade sa odvolací súd môže v odôvodnení svojho rozhodnutia obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a prípadne doplniť na zdôraznenie jeho správnosti ďalšie dôvody, reflektujúc relevantné odvolacie námietky odvolateľa. Zmyslom citovanej právnej úpravy je neopakovať už vecne správne dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil. V tomto smere dovolací súd poukazuje na rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo/170/2005 a rozhodnutia ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 350/09, II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08 a IV. ÚS 372/08, v zmysle ktorých pri potvrdení rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je potrebné, aby odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia opätovne zopakoval tie závery napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorými sa stotožnil, pretože odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného a odvolacieho súdu tvoria jeden organický celok. Aj v prípade skráteného odôvodnenia je však odvolací súd povinný vysporiadať sa s podstatnými (kľúčovými) tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP), čo odvolací súd v danom prípade aj urobil.

34. Podľa názoru odvolacieho súdu z obsahu spisu nevyplýva, že by žalovanému 3/ v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdov oboch inšancií bolo znemožnené uskutočňovať jeho procesnú obranu proti žalobe. Dovolateľ v skutočnosti namieta nesprávne právne posúdenie ním uplatnenej námietky premlčania vo väzbe na nesprávne právne posúdenie podania žalobkyne z 24. februára 2020, čo však významovo nezodpovedá dovolaciemu dôvodu podľa § 431 v spojení s § 420 písm. f) CSP.

35. Dovolateľ podal dovolanie podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP, t. j. pre porušenie jeho práva na spravodlivý proces v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, pričom dovolanie mohol podať aj pre nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 v spojení s § 432 CSP, keďže v skutočnosti namieta nesprávne právne posúdenie ním uplatnenej námietky premlčania práva vo väzbe na podanie žalobkyne z 24. februára 2020 a v jeho prílohe predložený dôkaz - výpis z účtu dlžníčky, ktoré podanie súdy oboch inštancií po právnej stránke neposúdili ako zmenu žaloby (§ 140 ods. 2 CSP), čoho sa domáhal žalovaný 3/ v dovolaní (a predtým aj v konaniach na súde oboch nižších inštancií). Nesprávne právne posúdenie veci však nemožno subsumovať pod vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP.

36. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu [§ 420 písm. f) CSP] nebola zistená tzv. vada zmätočnosti, ktorá by zakladala porušenie práva žalovaného 3/ na spravodlivý proces z dôvodu nesprávneho procesného postupu súdu. Dovolací súd preto dovolanie žalovaného 3/ odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

37. V dovolacom konaní úspešnej žalobkyne vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému 3/ ako neúspešnej strane sporu (§ 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

38. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.